

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

***Pomoc dla przedsiębiorców
dotkniętych skutkami kryzysu***

Ostatni dzwonek

Jeszcze tylko przez niecałe trzy miesiące, tj. do 31 grudnia 2010 r., istnieje możliwość stosowania przez państwa członkowskie specjalnych instrumentów pomocowych skierowanych do przedsiębiorców dotkniętych skutkami kryzysu.

Instrumenty te zostały wprowadzone na mocy Komunikatu Komisji Europejskiej – *Tymczasowe wspólnotowe ramy prawne w zakresie pomocy państwa ułatwiające dostęp do finansowania w dobie kryzysu finansowego i gospodarczego*¹ (zwanego dalej: „Komunikatem KE”). Komunikat KE przewiduje m.in. możliwość udzielania tzw. ograniczonej kwoty pomocy, której wartość nie przekracza 500 tys. euro (łącznie z pomocą *de minimis* otrzy-

maną w okresie od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2010 r.²). Pomoc ta jest skierowana do przedsiębiorców, którzy nie byli zagrożeni w dniu 1 lipca 2008 r., tzn. nie byli w tym czasie w trudnej sytuacji ekonomicznej (w rozumieniu przepisów dotyczących pomocy publicznej na ratowanie i restrukturyzację³), lecz znaleźli się w poważnych trudnościach finansowych po tej dacie, w wyniku światowego kryzysu finansowego i gospodarczego.

¹ Dz. Urz. UE C 83 z 07.04.2009, str. 1, z późn. zm.

² Por. pkt 4.2.2 Komunikatu KE.

³ Czyli nie spełniali przesłanek przedsiębiorcy zagrożonego określonych – w przypadku dużych przedsiębiorców w pkt 9–11 *Wytucznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw* (Dz. Urz. UE C 83 z 7.04.2009), a w przypadku mikro, małych lub średnich przedsiębiorców – w art. 1 ust. 7 rozporządzenia Komisji (WE) nr 800/2008 z 6 sierpnia 2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214z 9.08.2008).

W oparciu o Komunikat KE przygotowano kilka programów pomocowych⁴, w tym m.in. program N 22/2010 w postaci rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z 9 sierpnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy dla przedsiębiorców zagrożonych w ramach priorytetu II Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki⁵ (dalej: „Rozporządzenie”), które weszło w życie 17 sierpnia 2010 r.

Rozporządzenie to dotyczy pomocy przeznaczonej na opracowanie planu restrukturyzacji lub na jego wdrożenie w przedsiębiorstwach dotkniętych skutkami kryzysu.

Mechanizm udzielania pomocy przyjęty w Rozporządzeniu nie przewiduje bezpośredniego wsparcia finansowego przedsiębiorców, lecz możliwość skorzystania przez nich z bezpłatnych lub częściowo odpłatnych usług doradczych oraz szkoleniowych świadczonych przez wykonawców wybranych przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości (dalej: PARP).

Wsparcie ma być przeznaczone przede wszystkim **na usługi doradcze związane z opracowaniem i wdrożeniem planu restrukturyzacji oraz na szkolenia pracowników mające na celu przygotowanie kadry do wdrożenia planu**. Wydaje się, że z punktu widzenia działań restrukturyzacyjnych, które mogą być konieczne do podjęcia w konkretnym przypadku, taki zakres pomocy może być *de facto* niewystarczający, przy braku jednoczesnego zapewnienia instrumentów pomocowych skierowanych na dofinansowanie działań dotyczących, np. bezpośrednio poprawy płynności finansowej czy wręcz oddłużenia przedsiębiorstw.

Ponadto na podstawie Rozporządzenia możliwe jest uzyskanie wsparcia na szkolenia lub doradztwo mające na celu przekwalifikowanie zwalnianych pracowników. Jednocześnie należy

zaznaczyć, iż w tym przypadku, jeśli przedsiębiorca na podstawie obowiązujących przepisów (w tym układu zbiorowego pracy) nie jest zobowiązany do sfinansowania ww. kosztów przekwalifikowania zwalnianych pracowników i po przeszkoleniu tych pracowników nie zatrudni ich ponownie, to uzyskane wsparcie w tym zakresie nie będzie traktowane jak pomoc publiczna (a więc nie będzie wpływać na wielkość dopuszczalnej kwoty pomocy dla przedsiębiorcy).

Z Rozporządzenia nie wynika jasno, w jakiej wysokości to wsparcie może być udzielone. Wydaje się, iż analogicznie jak w przypadku wsparcia stanowiącego pomoc publiczną dofinansowanie może wynosić do 100% kosztów, przy czym brak jest w tym zakresie ograniczenia kwotowego.

W odniesieniu do dopuszczalnej wielkości pomocy publicznej dla przedsiębiorcy warto zwrócić uwagę, że chociaż maksymalna kwota pomocy przewidziana w Rozporządzeniu wynosi 500 tys. euro dla jednego przedsiębiorcy, to *de facto* kwotę tę należy pomniejszyć o wartość pomocy *de minimis*⁶ otrzymanej przez danego przedsiębiorcę w okresie od 1 stycznia 2008 r. **Tak zwana, ograniczona kwota pomocy, przewidziana w Komunikacie KE oraz w Rozporządzeniu, podlega bowiem sumowaniu z pomocą *de minimis* (w rozumieniu rozporządzenia 1998/2006) i jej łączna wartość w okresie od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2010 r. nie może przekroczyć 500 tys. euro.**

Powyższe zasady kumulacji pomocy (określone w pkt. 4.2.2 g Komunikatu KE, jak również w § 10 Rozporządzenia) nie rozstrzygają wprost, czy w przypadku skorzystania z tej pomocy przedsiębiorca będzie miał „nowy limit” pomocy *de minimis* już od 1 stycznia 2011 r., czy też w rzeczywistości od tej daty przez następne trzy lata, jeśli wykorzysta w całości kwotę, nie będzie mógł otrzymać pomocy *de minimis*.

⁴ Przykładowo można wskazać program N 408/2009 w postaci ustawy z 1 lipca 2009 r. o łagodzeniu skutków kryzysu ekonomicznego dla pracowników i przedsiębiorców (DzU Nr 125, poz. 1035) oraz program N 86/2010 w postaci rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z 26 sierpnia 2010 r. w sprawie udzielania ograniczonej kwoty pomocy zgodnej ze wspólnym rynkiem w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (DzU Nr 163, poz. 1105).

⁵ DzU Nr 150, poz. 1010.

⁶ Na marginesie należy wskazać, iż dopuszczalny limit pomocy *de minimis*, uregulowanej rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1998/2006 z 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5) wynosi 200 tys. euro w okresie trzech kolejnych lat.

Ponadto może powstać wątpliwość, czy skorzystanie z pomocy przewidzianej w Rozporządzeniu nie jest równoznaczne z otrzymaniem pomocy na restrukturyzację, która według wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy na ratowanie i restrukturyzację może być udzielona konkretnemu przedsiębiorcy tylko jeden raz w ciągu 10 lat (zgodnie z zasadą „one time, last time”). Uwzględniając całokształt warunków udzielania pomocy określonych w Rozporządzeniu oraz w Komunikacie KE można byłoby przedstawić argumenty przemawiające za odmiennym potraktowaniem tej pomocy.

Na koniec należałoby wskazać, gdzie mogą się zwracać przedsiębiorcy zainteresowani otrzymaniem tzw. ograniczonej kwoty pomocy, a raczej skorzystaniem z bezpłatnych usług doradczych związanych z opracowaniem i wdrożeniem planu restrukturyzacji. Jak wspomniano wyżej, usługi te mają być świadczone przez wykonawcę wybranego przez PARP. Choć PARP podjęła działania zmierzające do wyboru wykonawcy usług jeszcze przed uzyskaniem decyzji KE, akceptującej program pomocowy, dziś – blisko dwa miesiące po jego wejściu w życie – **wciąż próżno szukać na stronie PARP informacji o wykonawcy, do którego przedsiębiorcy mogliby zgłaszać chęć skorzysta-**

nia z pomocy⁷. Biorąc pod uwagę, iż zgodnie z obowiązującymi przepisami pomoc może być udzielana tylko do 31 grudnia 2010 r., wydaje się, iż krąg beneficjentów będzie w rzeczywistości niewielki⁸.

Z założenia nowy instrument pomocowy (tzw. ograniczona kwota pomocy) przewidziany w Komunikacie KE miał być elastyczny i prosty do wdrożenia, gdyż Komisja nie określiła szczegółowych warunków udzielania tej pomocy (takich jak np. wydatki kwalifikowane), pozostawiając państwom członkowskim szczegółowe rozstrzygnięcia w tym zakresie. Jednak fakt, że zastosowanie tego instrumentu wymagało przygotowania programu pomocowego oraz dokonania notyfikacji do KE, spowodował, że w rzeczywistości możliwość skorzystania ze wsparcia znacznie przesunęła się w czasie⁹, a dodatkowo przyjęta w *Rozporządzeniu* forma pomocy i jej przedmiot, a także tryb udzielania, stawiają faktycznie pod znakiem zapytania możliwość efektywnego wsparcia przedsiębiorców znajdujących się w złej sytuacji w związku z zaistniałym kryzysem.

Aleksandra Auleytner,

radca prawny, Partner w kancelarii Domański Zakrzewski Palinka

Irena Filipowicz,

prawnik w kancelarii Domański Zakrzewski Palinka

⁷ Por. § 11 Rozporządzenia.

⁸ Chyba że KE przedłuży obowiązywanie Komunikatu, a Polska wystąpiłaby o przedłużenie stosowania programu. Jednak na dzień dzisiejszy brak jest informacji potwierdzających taką możliwość.

⁹ Prace nad projektem Rozporządzenia trwały ponad rok, w tym postępowanie przed KE zajęło dokładnie pół roku od daty notyfikacji. KE wydała decyzję w sprawie programu *N 22/2010 dnia 14 lipca 2010 r.*

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z 15 lipca 2010 roku w sprawie szczegółowego przeznaczenia, warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na udział przedsiębiorców w programach promocji w ramach Poddziałania 6.5.2 Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007–2013 (DzU nr 133, poz. 892).

Rozporządzenie reguluje zasady wsparcia na udział przedsiębiorców w działaniach promujących Polskę, a także polską gospodarkę w ramach Poddziałania 6.5.2 *Wsparcie udziału przedsiębiorców w programach promocji*, Programu Innowacyjna Gospodarka. **Wsparcie będzie stanowiło pomoc de minimis.**

Pomoc udzielana na podstawie rozporządzenia będzie dopełnieniem działania, jakie Minister Gospodarki będzie realizował w ramach projektu systemowego w ramach Poddziałania 6.5.1 *Promocja polskiej gospodarki na rynkach międzynarodowych*, Programu Innowacyjna Gospodarka.

W ramach Poddziałania 6.5.2 będą realizowane projekty wybrane przez Ministra Gospodarki w ramach Poddziałania 6.5.1, obejmujące udział przedsiębiorców w branżowych programach promocji, mających na celu wykreowanie polskich specjalności eksportowych, oraz w programach promocji o charakterze ogólnym, których celem będzie promocja Polski i polskiej gospodarki podczas dużych imprez promocyjnych organizowanych w kraju i za granicą.

(MRR)